

Klaus Kuurinmaa

SATA-
SANAISET

Hurvitus

Sisällys

Kivi, paperi ja sakset.....	2
Lasitavaraa	3
Keinutuoli.....	4
Lusikka, haarukka ja veitsi.....	5
Oikein nähtynä	6
Satu vasarasta ja nauloista.....	7
Suola ja pippuri	8
Nero.....	9
Kaksi linnaa.....	10
Kaksi miestä.....	11
Lompakko	12
Tuulenhaistaja	13
Perusta.....	14
Elämän pyörä	15
Pullo	16
Kettu ja sisilisko I	17
Kettu ja sisilisko II	18
Kuuma-Kalle ja Kipinä-Mikko	19

Kivi, paperi ja sakset

Olipa kerran kaveruskolmikko kivi, paperi ja sakset. Kerran niille tuli riita siitä, kuka niistä oli suurin. Paperi sanoi:

- Mikäs sinä luulet olevasi, kivenmöhkäle? Minä peittoan sinut koska vain niin, ettei sinusta näy kulman kulmaa!
- Mutta minä silppuan sinut kuin sipulin, niks naks vain, sanoi sakset ja saksi paperin suikaleiksi. Se oli paperin loppu.
- Entäs me? kysyi kivi ja tylsytti sakset. Sen jälkeen ei ollut saksista hyötyä, jos ei ollut haittaakaan.

Tämän tehtyään kivi lähti vyörymään maailmalle, mutta sinne matkatessaan se osui johonkin koloon, josta se ei enää päässytäkään pois. Siihen se jäi ja sammaloitui.

Siinä koko tarina.

Lasitavaraa

Hyllyllä oli lasitavaraa ja siinä olivat vierekkäin kukko, maljakko ja juomalasi. Maljakko sanoi:

- Minä olen kaunis, minussa on kuvioita!
- Mutta, sanoi lasikukko painokkaasti, olet silti jotain varten – etten sanoisi jotain vailla! Olet tehty kukkasia varten ja ne ovat lopullinen kaunistuksesi. Minä taasen olen täydellinen, sillä minuun ei voi panna mitään! Olen koristus itsessäni!

Se oli maljakon myönnettävä ja niin sai kukko olla ykkönen. Mutta yksissä tuumin ne halveksivat juomalasia.

- Käyttöesine, ne sanoivat.

Vaan kun hylly kerran heilahti, putosivat sekä kukko että maljakko. Kukolta katkesi kaula ja maljakko meni tuhannen säreeksi. Juomalasi taas ei mennyt rikki, koska se oli silloin pöydällä. Olihan se käyttöesine.

Keinutuoli

Tuolien arvojärjestys oli selvä. Ensin tulivat pehmustetut ja nelijalkaiset, sitten pehmustamattomat ja nelijalkaiset. Hädin tuskin suvaittiin jakkaroita tuolien joukkoon, niillä kun oli vain kolme jalkaa. Mutta kaksijalkainenhan ei ole tuoli eikä mikään!

- Näkeehän sen! Omissa oloissaan pysyy hädin tuskin pystyssä, mutta virkaansa toimittaessaan heiluu edestakaisin.
- Ihme, kun ei ole viety kaatopaikalle mokomaa!
- Ihme, kun on tuotu taloon!

Jakkaratkin yhtyivät pilkkaan, olihan joku heitä huonompi.

- Sattuuko se kovin tuo liikkuminen?
- Minne olette matkalla?

Mutta keinutuoli vain toimitti tehtävänsä, eikä virkannut mitään.

Lopulta sai yksi pehmustettu tuoli päähänsä, että keinutuoli tietysti kuvitteli olevansa jotain erinomaista, kun oli ainoa lajiaan.

- Näytetään mekin, että osataan täällä keinua, jos tahdotaan!

Ja niin tuoli keikkui ja keikkui, kunnes se lopulta kaatui. Mutta ylös se ei päässytäkään omin avuin.

Keinutuoli oli ainoa lajiaan.

Lusikka, haarukka ja veitsi

Lusikalla, haarukalla ja veitsellä oli kullakin oma tehtävänsä eri ruokalajien yhteydessä. Kerran ne kuitenkin tulivat kaikki siihen tulokseen, että olivat jo kyllin kauan tehneet yhtä ja samaa ja että ne tarvitsivat vaihtelua. Lisäksi ne olivat täysin varmoja siitä, että hoitaisivat toistensa tehtävät ihan yhtä hyvin, luultavasti paremmin. Niinpä eräällä aterialla haarukka särpi keittoa, lusikka leikkasi pihviä ja veitsi pyydysteli herneitä.

Korkkiruuvi katseli niiden touhuja sivusta ja totesi itsekseen:

- Minusta ei varmasti ole muuhun kuin viinipullon korkkaamiseen, mutta siihen minusta on ja sen teenkin hyvin!

Ja niin se tekikin, eikä koskaan nolannut käyttäjänsä.

Oikein nähtynä

Kiikarit vai kaukoputki, silmälasit vai monokkeli? Koska hyödyllisyydestä ei päästy yksimielisyyteen, pyydettiin lasisilmä tuomariksi. Aikansa se tiiraili ja tähysteli, katsoi lähelle ja kauas. Lopulta se lausui tuomionsa:

- On hankala kulkea kahden väliä, siksi yksi on parempi. Mutta kenen tarvitsisikaan katsoa minua etäältä, kun läheltä nähtynä olen edukseni. Siis monokkeli olkoon valintani!

Satu vasarasta ja nauloista

- Opettaja, opettaja, en kestä tätä hakkaamista! Se on kantani!
- Käytä terävää päätäsi ja uppoa syvälle!

Niin hakkasi vasara naulan kiinni lautaan, jossa tämä lopulta ymmärsi tehtävänsä hyödyllisyyden. Yhdessä toisten kanssa se piti kokonaisuutta kasassa!

Eräs toinen naula sanoi vasaralle:

- En halua, että opetat! Haluan, että lopetat!
- Ole hiljaa, sanoi vasara ja paukutti edelleen. Mutta naula venkuili ja venkuili, niin että pian se vääntyi, eikä siitä ollut enää mihinkään. Silloin vasara pyörsi kantansa ja kiskaisi sen irti seinästä.

Vaikka epäselväksi jäi, johtuiko naulan käytös kierosta luonteesta vai tylsästä päästä, vasara tiesi, että myös sellaisia tulee joskus vastaan, eikä antanut sen häiritä työtään.

Suola ja pippuri

Jokaisessa keittiössä on suolaa ja pippuria. Ja aina ne riitelevät siitä, kummat ovat parempia.

Muita mausteita ne yhdessä halveksivat. Currystä ne sanoivat:

– Epäpuhdas!

Paprikajauheesta:

– Kuivattu ja jauhettu!

Sekä sokerista:

– Ällöttävää!

Näin olivat kaikki muut niitä huonompia, mutta keskinäisestä arvostaan ne eivät koskaan pääse selvyYTEEN.

– Ei ruokaa ilman suolaa! huusivat suolarakeet.

– Ei nautintoa ilman pippuria! karjuivat pippuripallot.

– Suola! Suola!

– Pippuri! Pippuri!

Kun niitä käytettiin erikseen, ne irvistelivät toisilleen ja näyttivät pitkää nenää, mutta kun niitä käytettiin yhdessä, ne valittivat, etteivät päässeet oikeuksiinsa.

Ne unohtivat olevansa vain mausteita. Niitä ei koskaan syödä sellaisenaan – ja moni ruoka syödään ilman!

Niinpä niin, suola tai pippuri. Kitkeriä molemmat.

Nero

- Minä olen nero! puuskahti neula ja hyppäsi heinäsuopaan. – Nytpä saavatkin muut etsiä! Mutta kun sitä ei löydetty – ja neula oli sitä mieltä, ettei tosissaan etsittykään – niin sinne se jäi.
- Kummallista! Erotunhan minä tästä massasta! Olen suurempi, kovempi ja kirkaampi kuin kukaan näistä. Mutta jos eivät ole osanneet etsiä oikeasta paikasta? Kun aikaa vain kului ja kului, tuli neulasta entistä pisteliäämpi.
- Sitä, joka minut löytää, tullaan pitämään erityisen hyväonnisenä. Mutta ensiksi minä annan sille huutia niin että tuntuu!

Kaksi linnaa

- Yksi henkäys vain ja olet poissa torneinesi, sanoi hiekkalinna.
- Minä näytän sinulle kosteuden mahdin, sanoi pilvilinna ja kietoi hiekkalinnan syleilyynsä. Pisarat kimalsivat sen varustuksissa ja sumu verhosi sen vaippaansa.
- Minä kestä! huusi hiekkalinna.

Mutta sumu esti sitä näkemästä veden nousua. Ja niin hiekkalinna sortui ja pyyhkiytyi kuin sitä ei olisi koskaan ollutkaan.

Sitten alkoi paistaa aurinko, ja silloin pilvilinnan tornit vapisivat. Sen jälkeen tuli tuuli, joka viimeisteli työn puhaltamalla pilvilinnan kumoon. Viimeisellä hetkellään se huusi:

- Näin paljon vaadittiin minun tuhooni!

Kaksi miestä

Olipa kerran kaksi miestä, joista toinen lähti kävelemään myötä- ja toinen vastapäivään, ja he kävelivät kävelemistään, aina koko maapallon ympäri, kunnes kohtasivat toisensa sunnuntain ja maanantain välisellä rajalla. Sen pituinen se – siis heidän matkansa!

Lompakko

Lompakko oli pulleaa poikaa, koska sitä tarvittiin aina kaikkein tärkeimmissä yhteyksissä.

- Minä vahvistan asiat ja solmin sopimukset, ja kun minä hymyilen, kaikki hymyilevät, se sanoi ja koki kunnia-asiakseen pitää setelit ojennuksessa. Myös kolikkoja se suvaitsi, vaikka ne olivatkin vähempiarvoisia, ja kortteja se ei ymmärtänyt lainkaan.

Vaan kun kerran tuli päivä, jolloin ei ollut seteliä, kolikkoa, eikä korttiakaan, ei sillä ollut syytä hymyyn, eikä sitä kohta raotettu enää lainkaan. Sen jälkeen sen kuultiin veisaavan vain yhtä ja samaa virttä:

- Raha, raha kaiken hankkii...

Tuulenhaistaja

- Kaikella on paikkansa maailmassa, ja minä olen huipulla, sanoi tuuliviiri. – Jotkut sanovat, että helppoahan se on näyttää, minne tuuli menee, mutta ei se niin ole! En minä näytä minne se menee, vaan mistä se tulee! Joskus on hyvin vaikea tietää, mistä päin tuulee. Aikamoista tasapainoilemista tämä vaatii, kokeilkoon kuka hyvänsä!

Niin sanoi tuuliviiri ja otti kohta uuden suunnan.

Perusta

Katto ja seinät riitelivät, kummalla on tärkeämpi tehtävä.

- Pitäkääs sadetta ilman minua, sanoi katto. – Ei siinä seinät auta yhtään!
- Ilman meitä et suojaisi ketään, sanoivat seinät. – Niin että mikä katto sinä silloin olisit?
- Mutta teitä onkin oltava monta, ei seinäksi riitä yksi eikä kaksikaan, saati pitelemään minua, vastasi katto.

Lattiasta ei kukaan välittänyt, mutta aikansa kuunneltuaan se tokaisi:

- Ja minulla on vaatimaton kunnia kannatella koko seurakuntaa harteillani.

Elämän pyörä

- Sinä se sitten olet koko ajan jaloissa, tuhahti minuuttiviisari ohi rientävälle sekuntiviisarille.
- Aika rientää, enkä halua yhdenkään hetkistäni valuvan hukkaan. Siksi pyyhällän kuin tuulispää! Hui, huii! huusi sekuntiviisari vastaukseksi.
- Noh, vauhtia siinä! Liikettä! komensi minuuttiviisari matelevaa tuntiviisaria.
- Ei tässä iässä enää tarvitse välittää pienistä. Antaisit sinäkin nuorison olla ja hoitaisit vain omat asiasi, murahti tuntiviisari.

Vaan kun aika täyttyy, ei kysytä, missä vaiheessa kukin oli. Kun veto loppuu, niin jokainen pysähtyy.

Pullo

Pullo heräili hietikossa, eikä muistanut mitään eilisestä. Siinä se kökötti, puoliksi esillä, vilkuillen ohikulkijoita halveksivasti.

- Toivottavasti joku arvoiseni korjaa minut talteen, ennen kuin korkkini hapertuu, sillä minä hallitsen etiketin ja minulla on vielä paljon annettavaa. Enkä minä ole täynnä itseäni, vaikka mitä sanoisivat. Asia vain on niin, että sisimpäänsä kannattaa varjella, eikä avautua kenelle hyvänsä.

Se itse vain ei tajunnut sitä, mikä muille oli läpinäkyvää, nimittäin, että se oli raukka aivan tyhjä.

Kettu ja sisilisko I

Kettu pyysi sisiliskoä opettamaan vikkelän liikkumisen saloja. Sisilisko luennoi ja näytti kaikki osaamansa livahdukset ja vilahdukset. Lopuksi sisilisko sanoi:

- Jos kuitenkin joudun jonkun käsiin, pakenen pudottamalla häntäni.
- No, jos kerran olet jäänyt kiinni, niin et sinä sitten niin taitava olekaan, sanoi kettu ja meni pois.

Kettu ja sisilisko II

Kettu pyysi sisiliskoä opettamaan vikkelän liikkumisen saloja. Sisilisko luennoi ja näytti kaikki osaamansa livahdukset ja vilahdukset. Lopuksi sisilisko sanoi:

- Jos kuitenkin joudun jonkun käsiin, pakenen pudottamalla häntäni.
- Kettuhan ei hännästään luovu! tuhahti kettu ja meni pois.

Kuuma-Kalle ja Kipinä-Mikko

Suuri kokko roihusi illassa ja syöksi lieskoja taivasta kohti. Tuli pakotti puut paukkumaan ja rätisten ne puskiivat ilmoille kipunoita, jotka kohosivat liekeistä kirkaanpunaisina pisteinä mustan taivaan valkeita tähtiä vasten.

- Hiihaa! Näin lennetään tähtiä päin, hihkui Kuuma-Kalle. – Tunnetko, kuoma, palon sisimmässäsi?
- Tunnen, veli hyvä, vastasi Kipinä-Mikko. – Palan riemusta, elämä on tässä ja nyt!
- Siskot, veikat, nousta ylemmäksi, nyt on meidän vuoromme! huusi Kuuma-Kalle.
- Elo kestää vain hetken, mutta on kirkas, sanoi Kipinä-Mikko.

Yhdessä ne loistivat tuhansien kaltaistensa kanssa, sitten ne sammuiivat yhtä äkisti kuin olivat ilmoille putkahtaneet. Niin kävi jokaisen kipinän, ja lopulta oli kaikki palanut loppuun ja muuttunut tuhkaksi.

Mutta tähdet loistivat yhä ja muistivat kilpailijansa.